

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. birželio 5 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukavienės, Andžej Maciejewski ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė),
susipažinusi su 2023 m. gegužės 24 d. paduotu **pareiškėjo E. K.** kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo 2023 m. kovo 28 d. nutarties peržiūrėjimo

n u s t a t ė:

Kauno apylinkės teismas 2017 m. kovo 20 d. sprendimu už akių civilinėje byloje Nr. e2-2172-717/2017 ieškovės BUAB „Rena Trade“ ieškinį atsakovams M. P., L. M., E. K. tenkino visiškai. Teismas iš atsakovo ieškovei solidariai priteisė 21 345,09 Eur žalos atlyginimą, 5 procentų dydžio metines palūkanas nuo priteistos sumos nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.

Pareiškėjo E. K. prašymu dėl proceso atnaujinimo prašoma: 1) atnaujinti prašymo dėl proceso atnaujinimo padavimo terminą civilinėje byloje Nr. e2-2172-717/2017 ir atnaujinti procesą byloje dėl naujai paaikšėjusių esminių bylos aplinkybių; 2) pakeisti Kauno apylinkės teismo 2017 m. kovo 20 d. sprendimą už akių dalyje nurodant, kad E. K. nepadarė ieškovei UAB „Rena Trade“ žalos, todėl jam nėra teisinio pagrindo mokėti solidariai priteistą 21 345,09 Eur žalos atlyginimą, 5 procentų dydžio metines palūkanas nuo priteistos sumos nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.

Kauno apygardos teismas 2023 m. kovo 28 d. nutartimi paliko nepakeistą Kauno apylinkės teismo 2023 m. vasario 3 d. nutartį, kuria teismas netenkino pareiškėjo E. K. prašymo dėl proceso atnaujinimo.

Kasaciniu skundu pareiškėjas E. K. prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2023 m. kovo 28 d. nutartį ir bylą perduoti iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos Kauno apygardos teismui.

Pareiškėjo kasacinis skundas grindžiamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Pareiškėjo kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Pareiškėjas kaip naujai paaikšėjusią aplinkybę, dėl kurios procesą prašė atnaujinti, nurodė tai, kad 2021 m. lapkričio 3 d. Vilniaus apskritys vyriausiojo policijos komisariato (toliau – VPK) Vilniaus miesto pirmajame policijos komisariate buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas Nr. 01-1-38309-21 pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 300 straipsnio 1 dalies požymius, E. K. nurodžius, kad yra suklastoti parašai ant UAB „Rena Trade“ įmonės akcijų, kurių pagrindu E. K. tapo įmonės akcininku. Šiame ikiteisminiame tyrime 2021 m. lapkričio 12 d. Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro specialisto išvadoje konstatuota, kad parašą, esantį UAB „Rena Trade“ 2015 m. vasario 19 d. vienintelio akcininko sprendime Nr. 2015-1, pasirašytą E. K. vardu, pasirašė ne E. K., bet kitas asmuo, imituodamas E. K. parašą. Kauno apylinkės teismui priimant 2017 m. kovo 20 d. sprendimą už akių nebuvo žinoma svarbi aplinkybė dėl atsakovo E. K. parašų, esančių UAB „Rena Trade“ 2015 m. vasario 19 d. vienintelio akcininko sprendime Nr. 2015-1, suklastojimo.
2. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai skundžiamomis nutartinėmis netenkino pareiškėjo prašymo atnaujinti procesą byloje dėl to, kad procesui atnaujinti suėjo naikinamasis penkerių metų terminas, nustatytas CPK 368 straipsnio 2 dalyje. Tačiau Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2004 m. balandžio 14 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-233/2004 yra konstatuota, kad *kasacinis teismas, įgyvendindamas įstatyme nustatytus įgaliojimus peržiūrėti įsiteisėjusių teismų sprendimus ir nutartis, atsižvelgdamas į tai, kad proceso atnaujinimo instituto, kaip ir teismų sprendimų ir nutarčių peržiūrėjimo apeliacinio ir kasacinio proceso tvarka, tikslas - užtikrinti, kad būtų įvykdytas teisingumas, ir šioje konkrečioje byloje matydamas išskirtinę, neįtikėtiną teisinę situaciją (ginčo suma, jos kilmė, teismo sprendimo priverstinio vykdymo terminų klausimas ir kt.), turi daugiau teisių ir jas deleguoja žemesnių instancijų teismams, kad galėtų būti priimti procesiniai sprendimai dėl atsakovės praleisto CPK 368 straipsnio 2 dalyje nustatyto termino atnaujinimo. Kasatorė dėl pateisinamų priežasčių negalėjo laiku apginti savo teisių ir teisėtų interesų. Iš esmės tokio paties turinio CPK 368 straipsnio 2 dalies išaiškinimas pateiktas ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 27 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-515/2007, 2014 m. rugsėjo 10 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-392/2014.*
3. Išskirtinė situacija pareiškėjo atžvilgiu susidarė dėl to, kad jis nepasirašė dokumentų, dėl kurių atsirado žala bendrovei, o tikrasis asmuo, suklastojęs pareiškėjo parašą, nenustatytas. Ši situacija taip pat yra neįtikėtina, pažeidžia teisingumo principą ir sudaro pagrindą atnaujinti CPK 368 straipsnio 2 dalyje nustatytą naikinamąjį terminą.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamas tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Alė Bukaviniene

Andžej Maciejjevski

Dalia Vasariene